

Oro och tankar inför framtiden

- att drabbas av cancersjukdom och livet efteråt

Anna Kagelind

Leg. Hälsa- och sjukvårdskurator

Kirurgiska kliniken

Universitetssjukhuset Örebro

2021-10-15

Presentationens upplägg

- Diagnos: Cancer
- Kris
- Psykosociala aspekter som inverkar på livet vid cancersjukdom

Patienten - Närstående

- **Patienten:**
- Den personen som söker vård – som vi möter först
- Den som bär på symptomet och är fokus för den medicinska behandlingen

- **Närstående:**
- Även ”drabbade” – lättare om man delar

- *Barn som närstående.*

Januari 2010 -, HSL 5 kap.7§.

Ett barns behov av information, råd och stöd ska särskilt beaktas om barnets förälder eller någon annan vuxen som barnet varaktigt bor tillsammans med: 2. har en allvarlig fysisk sjukdom eller skada

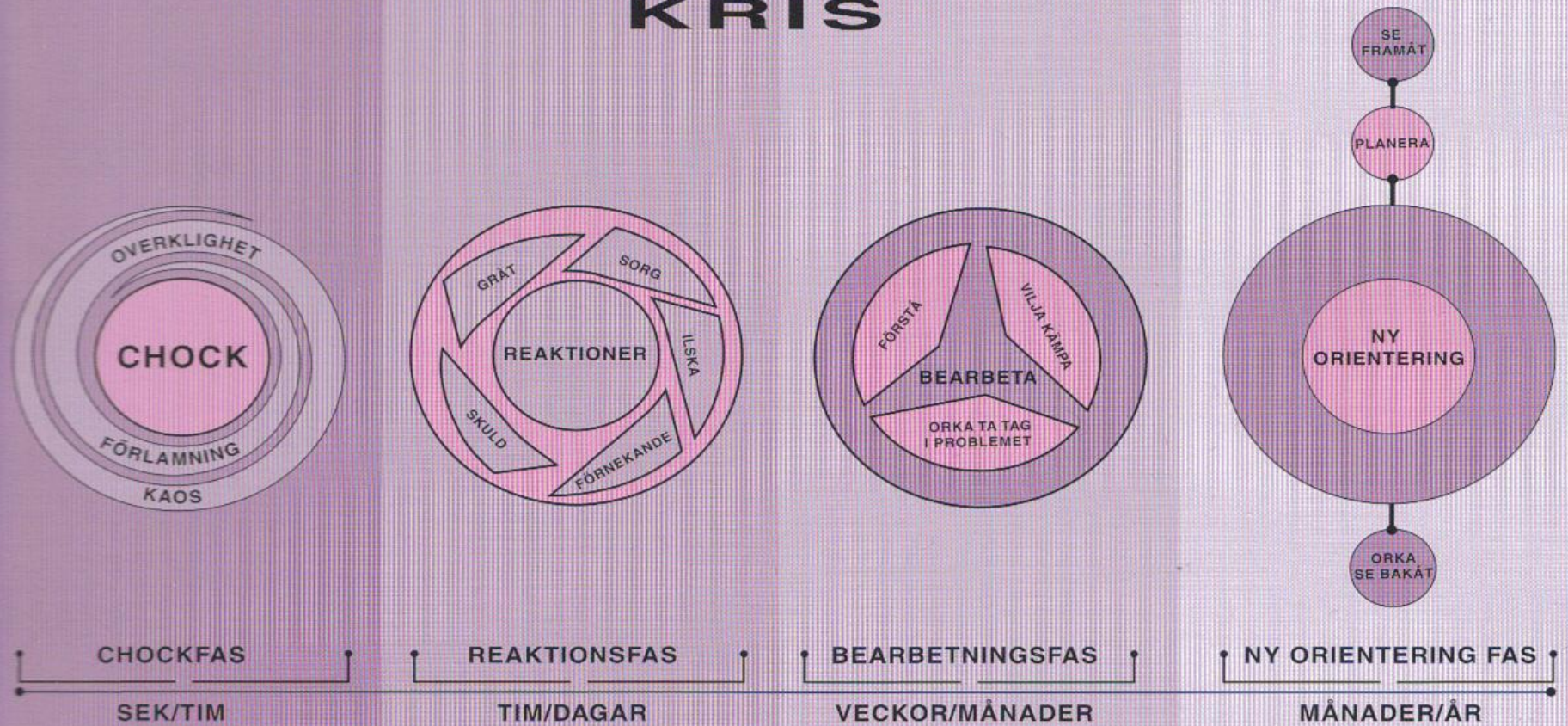
Diagnos: Cancer

Att drabbas av en cancersjukdom innebär inte att man befinner sig i en enda statisk känsla!

- Kaos - Stress
- Ovisshet
- Otrygghet
- Egen dödlighet
- Förlora kontrollen
- Kris

KRIS

"Du kan vandra fram och tillbaka mellan dessa olika faser men rör dig ändå alltid framåt – mot höger"

Bearbetningsfasen

- Börjar acceptera det som hänt och börjar lära sig leva med det. Orienterar sig i nuet.
- Kan börja se framåt igen och kan tänka på andra saker än det som orsakade krisen.
- Känna igen sig själv och bli förvånad
- Känslofyllt
- Veckor/månader

Nyorienteringsfasen

- Den förändrade tillvaron. En vardag som kanske inte är som man vill ha den men en vardag som accepteras.
- Ser framtiden
- Vissa erfarenheter kanske ger en ny riktning i livet.
- Månader/år

Psykosocialaspekter vid cancersjukdom och framtiden

- Familj och vänner
- Livskvalitet
- Förändrad identitet
- Sexualitet
- Ekonomi

Familj och vänner

- Familjerelationer
- Vänskapsrelationer
- Hur vill vi att andra skall se på oss?

Livskvalitet

- Sociala livet
- Fysiska funktionen förändras
- Nutrition – aptit, sväljningssvårigheter
- Sömn
- Psykiska och emotionella förändringar.
Ex. ångest och depressioner.
- Förändrad syn på livet

Förändrad identitet

- Våga och kunna planera för framtiden
- Inom vården – inte vara patient
- Förändrad kroppsuppfattning
- Utseendet ex. håravfall
- Minne
- Koncentration

Sexualitet

- Sexualitet är ett grundläggande behov hos oss människor.
- Närhet
- Beröring
- Att finnas till, kramas
- Stress
- Förändringar i den sexuella funktionen
- Känner inte igen sin kropp. Vem är jag, min kropp, ärr, vikt

Ekonomi

- Ökade kostnader för sjukvård, sjukresor, mediciner, kläder, mat etc.
- Sjukskrivning/sjukersättning
- Privata försäkringar
- Försäkringskassan.
Ex. Särskilt tandvårdsstöd, Merkostnadsersättning
- Cancerfonder
- Rehabiliteringskoordinator
- Försörjningsstöd

Vad kan vara till hjälp för att lättare hantera sjukdomen och livet efter sjukdom?

- Samtal
- Socialt och emotionellt stöd
- Närstående
- Kommunikation

- Patientföreningar – ex. Palema
- Patientgrupper
- Närståendegrupper
- Anhörigcentrum

Sammanfattning

Att drabbas av en cancersjukdom är en omtumlande och krisartad händelse för drabbade och deras närstående. Minnen som finns från sjukdom och behandlingar finns med på vägen framåt.

Cancersjukdom och krisförloppen ser olika ut. De bearbetas på olika sätt men alla som drabbats av cancer går igenom en kris någon gång.

Ta hjälp om den psykosociala situationen inte kan hanteras på egen hand. Det är aldrig för sent för att ta hjälp och detta gäller även efter avslutade behandlingar!

Tack för uppmärksamheten!

